

SCÉNÁŘ

Celoživotní sokolka Marta Skalická se narodila 6. 12. 1945 v Jablonci nad Nisou. Patřila mezi první české děti v poválečném Jablonci, kde se do té doby mluvilo převážně německy. Již od mládí se kromě dalších zájmů aktivně věnovala sportu.

No a pak jsem chodila cvičit do Sokola. A přestože už vlastně Sokol jako takový byl zakázaný, tak jsme pořád říkali, že chodíme do Sokola. No a když jsem vychodila tu základní školu, tak jsem jezdila do Tanvaldu na gymnázium. Tenkrát to byla Střední všeobecně vzdělávací škola, protože "Gymnázium" jim připadalo moc buržoazní.

Spolek vnímala v pozitivním slova smyslu a byla ráda, že může cvičit a sportovat.

My jsme to tak jako nevnímali, že bychom byli k něčemu nuceni, k nějakým jako politickým myšlenkám nebo. My jsme se rádi hýbali, chodili jsme cvičit a to nás naplňovalo.

Po studiích začala paní Skalická učit nejmenší děti na prvním stupni. Zde vyučovala několik předmětů – například svůj oblíbený tělocvik, ale třeba i vlastivědu. Právě během své výuky se setkala s cenzurou komunistického režimu, když byla pokárána, že děti učí o 28. říjnu více, než bylo tehdy povoleno.

Zrovna jsem měla vlastivědu, bylo to zrovna 28. října, a tak jsem si udělala sama takovej celodenní projekt, že jsem ten 28. říjen měla zabudovanej to hudební výchovy, vlastivědy i češtiny. A zrovna na tu vlastivědu přišla hospitace, paní zástupkyně a já jsem to měla už hodně zaměřený už jako vyprávět o Masarykovi a takhle, nejen to co bylo v učebnici. A po závěrečným hovoru s paní zástupkyní mi na tu hodinu řekla, že nesmím rozšiřovat učivo víc než je v učebnici.

Po zákazu Sokola nahradila sportovcům Vsesokolské slety jejich komunistická varianta – Spartakiáda. I paní Skalická se pochopitelně v průběhu let účastnila příprav a nácviků na několik Spartakiád.

Jednak ty skladby připravovali někteří sokolové, někteří zatrpkli a nechtěli potřebovat. Někteří v tom viděli pokračování toho Sokola, i když ne pod

hlavičkou Sokola. Cvičení na Spartakiádách, ty děti, to bylo převážně povinně nacvičováno na školách v rámci hodin tělesné výchovy nebo ještě odpoledne jsme s dětmi nacvičovali. Já osobně jsem sama necvičila jako cvičenka, ale vždycky na každé Spartakiádě jsme ve škole s dětma nacvičovali skladbu.

Po sametové revoluci byl v roce 1990 Sokol oficiálně znovuobnoven a paní Skalická stála u počátku jeho znovuzaložení zde v Jablonci. Sama se poté v jabloneckém Sokole dokonce stala na 21 let starostkou.

Když se obnovil Sokol, tak maminka se hned přihlásila k té obnově Sokola, a protože jsem byla dřív cvičitelkou dětí, tak mě maminka oslovila, abych se taky zapojila do Sokola, že se bude znovu obnovovat Sokol, a abych s dětma nacvičovala, že se bude připravovat Sokolský slet.

Velkým úskalím se při obnově Sokola stalo dohledávání různých sokolských historických předmětů. Dnešní vystavené předměty v budově Sokola pocházejí převážně z osobních sbírek Sokolů.

To je z toho, co kdo přines, co kdo našel doma ještě třeba po babičce nebo tak. Takže vlastně tady jsme nikde takovej archiv, sokolskej, neměli. Ani vlajka se nenašla, nebo prapor náš, takže to je z toho co přinesli Sokolové.

Sokolské slety a Spartakiády se tradičně konaly během horkých letních měsíců, deštivé dny nevyjímaje. Nejméně vítaná byla samozřejmě období bouřek, ovšem počasí se –ani za komunismu— poručit nedá. Někdy z toho ovšem můžou vzniknout nezapomenutelné vzpomínky:

My jsme Věrná garda už tam byli připraveni na zahájení a teď ten zahajovací ceremoniál, že tam přinesou vlajky ze všech těch žup, jsou takový jakoby kraje župy nebo okresy a přijede tam na koni sokol s tou hlavní vlajkou, je vztyčení vlajky a takový. A teď se strhla taková bouřka, my tam stáli, že když jsme začali cvičit tak z nás jenom teklo, tričko jsem měla obarvený. Ale přesto prostě bouřka přestala, když jsme začali cvičit a tu skladbu jsme přestože z nás úplně lilo, všechno jsme měli mokry a ani to nikdo neodstonal.

A co by paní Skalická chtěla se svými bohatými zážitky a zkušenostmi vzkázat naší generaci?

No přeji vám, aby se vám vše dařilo, tak jak si přejete a aby v dnešní době zrovna je to takový aktuální, aby je to možná klišé říkat, ale aby jste se nedočkali žádných hrůz, jaké měli naši prarodiče, aby jsme se domluvili vždycky a aby nebylo žádných konfliktů.